

İsmail Engin

Serdar Şahin

MALİYE

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM MALİYE TEORİSİ

I.	KAMU MALİYESİNİN TANIMI	1
II.	KAMU MALİYESİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR	1
	A. GELENEKSEL YAKLAŞIMLAR	1
	1. Kurumsal Yaklaşım	1
	2. Yapısal Yaklaşım	2
	3. Değişim Yaklaşımı.....	2
	4. Refah Yaklaşımı	2
	5. Gelir Yaklaşımı.....	3
	B. GÜNÜMÜZDEKİ YAKLAŞIMLAR.....	4
	1. Hukuki Yaklaşım	4
	2. İktisadi Yaklaşım.....	4
	3. Siyasi Yaklaşım.....	4
III.	DEVLET FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ YAKLAŞIMLAR.....	5
	A. MERKANTALİZM.....	5
	B. FİZYOKRATLAR.....	5
	C. KLASİK MALİYE YAKLAŞIMI [KLASİK-ORTODOKS MALİYECİLER, MALİ GELENEKÇİLER]	6
	1. Tüketici Devlet Varsayımı	6
	2. Kamu Girişimlerinin Özel Girişimlerden Daha Az Verimli Olduğu Varsayımı.....	6
	3. Tarafsız Vergi Ve Tarafsız Kamu Harcamaları Varsayımı.....	6
	D. MÜDAHALECİ DEVLET YAKLAŞIMI [MODERN MALİYE ANLAYIŞI]	7
	E. İKTİSADİ RASYONALİTE YAKLAŞIMI	9
	F. MUSGRAVE YAKLAŞIMI	9
	G. ANAYASAL İKTİSAT YAKLAŞIMI	10
	H. DEVLET GÖRÜŞLERİ	10
	1. Mekanik Devlet Görüşü	10
	2. Organik Devlet Modeli	10
	3. Kamu Hizmetleri Devleti	11
	4. Kalkınmacı Devlet Modeli	11
	5. Refah Devleti Modeli.....	11
	6. Marksist Devlet Modeli.....	12

	7. Günümüzde Devlet [Proaktif Devlet]	12
IV.	KAMU SEKTÖRÜNÜN FONKSİYONLARI	13
	A. KAYNAK DAĞILIMINDA ETKİNLİĞİN SAĞLANMASI FONKSİYONU.....	13
	B. İKTİSADİ İSTİKRARIN SAĞLANMASI FONKSİYONU	13
	C. BÖLÜŞÜMDE ETKİNLİĞİN SAĞLANMASI FONKSİYONU	18
	D. İKTİSADİ KALKINMANIN SAĞLANMASI FONKSİYONU	18
	E. REGÜLASYON FONKSİYONU	18
	1. Regülasyon Gerekçeleri.....	18
	2. Regülasyon Biçimleri-Çeşitleri.....	19
	3. Regülasyon Yöntemleri.....	20
	4. Regülasyonların Olumsuzlukları	20
V.	KAMU KESİMİNİN EKONOMİDEKİ YERİ-ÖZEL SEKTÖR İLİŞKİSİ.....	21
	A. KAMU HARCAMASI-ÖZEL HARCAMA ARASINDAKİ FARKLILIKLAR	21
	B. KAMU KESİMİNİN EKONOMİDEKİ GÖRELİ PAYI	21
	C. KAMU HİZMETLERİNİN OPTİMUM ÜRETİM MODELLERİ.....	22
	1. Kısmi Denge Modelleri.....	22
	2. Genel Denge Modelleri	25
	3. Refah Modelleri	28
	D. KAMU KESİMİNDE SİYASAL KARAR ALMA MODELLERİ	31
	1. Oybirliği Kuralı.....	33
	2. Basit Çoğunluk Oylaması.....	33
	3. Puanlı Oylama Kuralı	35
	4. Nokta Oylaması Kuralı.....	35
	5. Oy Ticareti [Logrolling]-Kütük Yuvarlama.....	36
	6. Downs Modeli.....	36
	7. Niskanen Modeli	36
	8. Romer-Rosenthal Modeli	37
	9. McKean Yaklaşımı [Görünmez El Teorisi]	37
	E. PİYASA BAŞARISIZLIKLARI	37
	1. Statik Piyasa Başarısızlıkları.....	37
	2. Dinamik Piyasa Başarısızlıkları.....	38
	F. DEVLET BAŞARISIZLIKLARI	39
VI.	DIŞSALLIKLAR.....	40
	A. TANIM	40
	B. DIŞSALLIK TÜRLERİ	40
	1. Pozitif Dışsallıklar	41
	2. Negatif Dışsallıklar	41
	3. Üretim Dışsallığı	42
	4. Tüketim Dışsallığı.....	43

5. Marjinal Dışsallık	44
6. İnfra-Marjinal Dışsallık	44
7. Parasal Dışsallık	44
8. Teknolojik Dışsallık	45
C. DIŞSALLIKLARIN ÇÖZÜMÜNDE KULLANILAN YÖNTEMLER	45
1. Kamusal Çözümler	45
2. Özel Çözümler	50

İKİNCİ BÖLÜM

KAMU HARCAMALARI

I. KAMU HARCAMALARININ TANIMI	53
II. KAMU HARCAMALARININ ÖZELLİKLERİ	53
III. KAMU HARCAMALARININ SINIFLANDIRILMASI	53
A. İDARİ SINIFLANDIRMA	54
1. Organik Sınıflandırma [Kurumsal Sınıflandırma]	54
2. Fonksiyonel Sınıflandırma	54
B. BİLİMSEL [EKONOMİK] SINIFLANDIRMA	55
1. Reel [Gerçek] Harcamalar – Transfer Harcamaları	55
2. Cari Harcamalar – Yatırım Harcamaları	55
C. DİĞER SINIFLANDIRMA	60
1. Harcamayı Yapan Birimlere Göre Sınıflandırma	60
2. Zorunlu Harcamalar – İhtiyari Harcamalar Sınıflandırması	61
3. Olağan [Adi] Harcamalar – Olağanüstü [Fevkalade] Harcamalar Sınıflandırması	61
4. Kamu Harcamalarının Yarattığı Faydaya Göre Sınıflandırılması	61
IV. KAMU HARCAMALARININ ETKİLERİ VE SINIRI	62
A. KAMU HARCAMALARININ ETKİLERİ	62
1. Ekonomik Büyüme Üzerine Etkileri	62
2. Ekonomik İstikrar Üzerine Etkileri	63
3. Gelir Dağılımı Üzerine Etkileri	63
4. Ekonomik Kalkınma Üzerine Etkileri	64
B. KAMU HARCAMALARININ SINIRI	64
V. KAMU HARCAMALARININ ARTIŞ NEDENLERİ	64
A. GÖRÜNÜŞTE ARTIŞ NEDENLERİ	64
B. GERÇEKTE ARTIŞ NEDENLERİ	66
VI. KAMU HARCAMALARINDA ARTIŞI AÇIKLAYAN YAKLAŞIMLAR	67
A. WAGNER KANUNU	67

B.	PEACOCK-WISEMAN'IN SİÇRAMA HİPOTEZİ	68
C.	MUSGRAVE YAKLAŞIMI	69
D.	MAKSİMİZASYON YAKLAŞIMI.....	69
E.	SOSYAL REFAHIN ARTIRILMASI YAKLAŞIMI	70
F.	ROSTOW YAKLAŞIMI	70
G.	BAUMOL YAKLAŞIMI [DENGESİZ VERİMLİLİK YAKLAŞIMI]	70
H.	BÜTÇE AÇIĞI VE KAMU HARCAMALARININ ARTIŞI TEZİ	71
I.	POLİTİK KISITLAR MODELİ	71
J.	LEVIATHAN MODEL.....	71
K.	MALİ YANILSAMA MODELİ.....	71
L.	ODLE'NİN POLİTİK AŞAMALAR TEZİ	73
M.	KAMU HARCAMALARINDAKİ ARTIŞA İLİŞKİN DİĞER GÖRÜŞLER.....	73
VII.	KAMU KESİMİ TARAFINDAN ÜRETİLEN MAL VE HİZMETLER	75
A.	TAM KAMUSAL MAL VE HİZMETLER	75
1.	Tüketimde Rakip Olmama	75
2.	Tüketimden Mahrum Edilmeme	75
B.	YARI KAMUSAL MAL VE HİZMETLER	76
C.	ERDEMLİ MAL VE HİZMETLER	76
D.	KULÜP MALLARI	77
E.	YEREL SOSYAL MALLAR	77
F.	GLOBAL SOSYAL MALLAR	79
G.	ÖZEL MAL VE HİZMETLER	81
VIII.	KAMU HİZMETLERİNİN MALİYETİ VE FİYATLAMASI	81
A.	MALİYETİ BELİRLEYEN UNSURLAR	81
B.	KAMU SEKTÖRÜNDE FİYATLAMA ÇEŞİTLERİ	81
IX.	SOSYAL FAYDA MALİYET ANALİZİ	82
A.	SOSYAL FAYDA MALİYET ANALİZİ	83
B.	GÖLGE FİYAT.....	83
C.	SOSYAL İSKONTO ORANI	84
X.	ÖZELLEŞTİRME.....	84
A.	ÖZELLEŞTİRMENİN AMAÇLARI	84
B.	ÖZELLEŞTİRME YÖNTEMLERİ.....	85

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAMU GELİRLERİ

(VERGİ TEORİSİ VE VERGİLEME TEKNİĞİ)

I.	KAMU GELİRLERİ	87
----	----------------------	----

A. KAMU GELİRLERİNİN TANIMI	87
B. KAMU GELİRLERİNİN ÇEŞİTLERİ	87
1. Vergi	87
2. Resim	88
3. Harç	88
4. Şerefiye	88
5. Katılma Payı	88
6. Parafiskal Gelirler	89
7. Mali Tekeller	89
8. Para ve Vergi Cezaları	89
9. Borçlanma	90
10. Para Politikasından Doğan Gelirler (Emisyon ve Devalüasyon)	90
11. Fonlar	90
12. Mülk ve Teşebbüs Gelirleri [Mamelek Gelirleri - Patrimuan Gelirler]	90
13. Özelleştirme Gelirleri	91
14. Diğer Kamu Gelirleri	91
C. KAMU GELİRLERİNİN SINIFLANDIRILMASI	91
1. Cebrilik Unsuru Açısından	91
2. Sağlandıkları Kaynağın Niteliği Açısından	91
3. Gelirin Elde Edilmiş Olduğu Kaynağın Sürekliliği Ya Da Gelirin Sürekliliği Açısından	91
II. VERGİ TEORİSİ VE VERGİLEME TEKNİĞİ	92
A. VERGİNİN AMAÇLARI	92
B. VERGİNİN TANIMI VE NİTELİKLERİ	92
C. VERGİNİN TARİHİ GELİŞİMİ	93
D. VERGİYİ AÇIKLAYAN TEORİLER	94
1. Fayda Teorisi	94
2. İktidar Teorisi	95
E. VERGİNİN UNSURLARI	95
1. Verginin Konusu	95
2. Vergiyi Doğuran Olay	95
3. Vergi Matrahı	96
4. Vergi Mükellefi - Vergi Sorumlusu	97
F. VERGİLENDİRME SÜRECİ	98
1. Verginin Tarhı	98
2. Verginin Tebliği	99
3. Verginin Tahakkuku	100
4. Verginin Tahsili	100
G. VERGİ ALACAĞINI SONA ERDİREN DURUMLAR	101

1. Ödeme	101
2. Mahsup-Takas	101
3. Terkin	101
4. Zamanaşımı.....	102
5. Af Uygulamaları	102
6. Tahakkuktan Vazgeçme	102
7. Tahsil İmkansızlığı Nedeniyle Vergiden Vazgeçme	102
8. Vergi Hatalarının Düzeltilmesi.....	103
9. Yargı Kararları.....	103
10. Mirasın Reddi	103
11. Uzlaşma.....	103
12. Cezalarda İndirim	103
III. VERGİLEME İLKELERİ.....	104
A. SMİTH'İN VERGİLEME İLKELERİ	104
B. WAGNER'İN VERGİLEME İLKELERİ.....	104
1. Mali İlkeler	104
2. İktisadi İlkeler	105
3. Ahlaki İlkeler	105
4. Teknik ve İdari İlkeler:	105
C. ÇAĞDAŞ VERGİLEME İLKELERİ	105
1. Genellik İlkesi	105
2. Adalet İlkesi.....	106
3. Eşitlik İlkesi	106
4. Açıklık İlkesi.....	107
5. Belirlilik İlkesi	107
6. Kesinlik İlkesi	107
7. Verimlilik [Yeterlilik-Yeterli Gelir] İlkesi.....	107
8. İktisadilik İlkesi	107
9. Uygunluk İlkesi	107
10. Esneklik İlkesi	107
11. İstikrar İlkesi	107
12. İktisadi Etkinlik İlkesi	108
13. Reel Toplam Hasılanın Yükseltilmesi İlkesi	108
IV. VERGİ ÖDEME GÜCÜ	108
A. VERGİ TARİFELERİNDEN YARARLANILMASI	109
1. Sınıf Usulü Artan Oranlı Vergi Tarifesi	109
2. Dilim Usulü Artan Oranlı Vergi Tarifesi	110
3. Gizli Artan Oranlılık	110
4. Tersine Artan Oranlılık.....	110

5. Artan Oranlı Vergi Tarifesi İle İlgili Çeşitli Kavramlar	111
B. EN AZ GEÇİM İNDİRİMİ UYGULAMASINA YER VERİLMESİ	111
1. En Az Geçim İndirimi Uygulamasını Savunanların Görüşleri	112
2. En Az Geçim İndirimi Uygulamaya Karşı Görüşleri	112
3. En Az Geçim İndirimi Türleri.....	112
4. En Az Geçim İndirimi Uygulama Şekilleri	113
C. AYIRMA İLKESİNE YER VERİLMESİ	114
1. Ayırma İlkesi Uygulamasını Savunan Görüşler	114
2. Ayırma İlkesi Uygulamasına Karşı Görüşler	114
D. VERGİ İSTİSNA VE MUAFİYETLERİNE YER VERİLMESİ.....	114
V. VERGİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR.....	115
1. Vergiden Kaçınma	115
2. Vergi Kaçakçılığı.....	115
3. Çifte/Mükerrer Vergileme	115
4. Vergi Planlaması.....	115
5. Vergi Maliyeti	116
6. Vergi Harcaması	116
7. Vergi Yüğü	116
8. Vergi Kapasitesi	117
9. Vergi Gayreti	118
10. Vergi Esnekliği ve Vergi Canlılığı	118
11. Taksflasyon	118
12. Mali Tevzin	119
13. Vergi Uyumlaştırması	119
14. Vergi Koordinasyon	119
15. Vergi Rekabeti	119
16. Vergi Cenneti.....	119
17. Google Vergisi	119
18. Vergi Göçü.....	120
19. Vergi Tatili.....	120
20. Vergi Dampingi.....	120
21. Vergi Arbitrajı	120
22. Mali Anestezi [Mali His İptali]	120
23. Mali Rant.....	120
24. Mali Sömürü	120
25. Vergi Erozyonu	121
26. Vergileme Sınırı	121
27. Vergi Fiyatı	121
28. Asgari Vergi	121

29. Mali Aldanma.....	121
30. Mali Zorlama	122
31. Nominal Vergi Çengeli [Soğuk Artan Oranlılık, Mali Sürüklenme].....	122
32. Vergi Tutamağı	122
33. Vergi Bilinci.....	122
34. Vergi Ahlakı	122
35. Vergi Kaması.....	122
36. Vergi Takozu	122
37. Vergi Alerjisi	122
38. Vergi Reddi	123
39. Verginin Gelir Etkisi	123
40. Verginin İkame Etkisi	123
41. Verginin Karar Etkisi	123
42. Verginin Amortismanı	123
43. Verginin Kapitalizasyonu	124
44. Verginin Dönüştürülmesi [Telafisi]	124
45. Tobin Vergisi.....	124
46. Ramsey Vergisi	125
VI. VERGİ YANSIMASI.....	125
A. YANSIMAYI BELİRLEYEN MİKRO EKONOMİK FAKTÖRLER.....	125
B. YANSIMAYI BELİRLEYEN MAKROEKONOMİK FAKTÖRLER	126
C. VERGİ YANSIMASINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN AYRINTILI ANALİZİ	126
1. Arz ve Talep Esneklikleri Açısından	126
2. Diğer Faktörler Açısından	130
D. VERGİ YANSIMASI ŞEKİLLERİ.....	131
1. İleriye-Geriye Yansımaya	131
2. Sınırlı-Sınırsız Yansımaya	131
3. Kanuni Yansımaya-Fiili Yansımaya	131
4. Biçimsel Yansımaya-Efektif Yansımaya	131
5. Tam Yansımaya-Kısmi Yansımaya.....	131
6. Mutlak Yansımaya-Diferansiyel Yansımaya.....	132
7. Çapraz Yansımaya	132
8. Çift Yansımaya	132
9. Tek Dereceli-Çok Dereceli Yansımaya	132
VII. VERGİLERİN SINIFLANDIRILMASI.....	132
A. KONULARINA GÖRE	132
B. DOLAYLI-DOLAYSIZ VERGİLER	132
1. Vergi Konusunun Sürekliliği ve vergiyi Doğuran Olay Kriteri	133
2. Yansımaya Kriteri	133

C. AYNİ, BEDENİ VE NAKDİ VERGİLER.....	133
D. OBJEKTİF VERGİLER-SUBJEKTİF VERGİLER	133
E. ŞAHSİ VERGİLER-MAL VERGİLERİ	133
F. DAĞITMA [TEVZİİ] VERGİLER-NİSPET VERGİLERİ.....	133
G. ADVALOREM VERGİ-SPESİFİK VERGİ.....	134
H. UYGULAMA SÜRELERİ AÇISINDAN	134
I. TARİFELERİ AÇISINDAN	134
J. KAPSAMLARI AÇISINDAN	134
K. TAHSİLATI YAPAN BİRİMLER AÇISINDAN.....	134
VIII. TEK VERGİ UYGULAMASI	134
A. ARAZİDEN VERGİ ALINMASI	134
B. HAMMADDE ÜZERİNDEN VERGİ ALINMASI	134
C. GELİR ÜZERİNDEN VERGİ ALINMASI.....	135
D. ARAZİDEKİ DEĞER ARTIŞINDAN VERGİ ALINMASI.....	135
E. ENERJİDEN VERGİ ALINMASI	135
F. SERMAYEDEN VERGİ ALINMASI.....	135
G. HARCAMALAR ÜZERİNDEN VERGİ ALINMASI	135
1. Yayılı Muamele Vergisi	136
2. Toplu Muamele Vergisi.....	136
3. Katma Değer Vergisi.....	136

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEVLET BORÇLANMASI

I. DEVLET BORCUNUN TANIMI	139
II. BORÇLANMA İLE VERGİ ARASINDAKİ FARKLILIKLAR.....	139
III. KAMU BORCU İLE ÖZEL BORÇ ARASINDAKİ FARKLILIKLAR.....	140
IV. DEVLETİN BORÇLANMA NEDENLERİ	141
V. KAMU AÇIKLARININ GELİŞİMİ VE TÜRLERİ	142
A. KAPSAM AÇISINDAN KAMU AÇIKLARININ TÜRLERİ	143
1. Dar Anlamda Kamu Sektörü Açığı	143
2. Geniş Anlamda Kamu Açığı	144
3. Konsolide Kamu Sektörü Açığı.....	144
B. İŞLEVSELLİĞİ AÇISINDAN KAMU AÇIKLARININ TÜRLERİ	146
1. Geleneksel Açık.....	146
2. Birincil Açık [Faiz Dışı Açık].....	146
3. Operasyonel Açık [İşlemsel Açık]	148
4. Cari Açık - Sermaye Açığı.....	150

5. Nakit Açığı – Tahakkuk Bazında Açık	151
6. Yapısal Açık – Konjonktürel Açık.....	151
VI. BORÇLANMA YETKİSİ	152
A. BORÇLANMA YETKİSİNİN GELİŞİMİ.....	152
B. BORÇLANMA LİMİTİ	153
C. BORÇLANMA SINIRI	153
VII. İÇ – DIŞ BORÇ AYRIMINDA KULLANILAN KRİTERLER	154
VIII. İÇ BORÇLARIN KAYNAKLARI	155
IX. İÇ BORÇLARIN SINIFLANDIRILMASI	156
A. VADELERİ AÇISINDAN	156
1. Kısa Vadeli Borçlar.....	156
2. Uzun Vadeli Borçlar.....	157
B. GÖNÜLLÜ OLUP OLMADIKLARI AÇISINDAN	157
X. İÇ BORÇLANMADA KULLANILAN ARAÇLAR.....	158
A. HAZİNE BONOSU [PLASMAN BONOLARI].....	158
B. DEVLET TAHVİLİ	159
1. Bütçe Açığının Finansmanı Amacıyla İhraç Edilen Devlet Tahvilleri.....	159
2. Özel Tertip Devlet Tahvilleri.....	162
3. Devlet İç Borçlanma Senetlerinin İhraç Yöntemleri.....	163
C. KISA VADELİ AVANSLAR.....	164
D. HAZİNE KEFALETİNİ HAİZ BONOLAR	165
E. GELİR ORTAKLIĞI SENETLERİ	165
F. GELİRE ENDEKSLİ SENETLER	165
G. KİRA SERTİFİKASI [SUKUK]	166
H. MÜTEAHHİTLİK BONOLARI	166
I. EMANETLER.....	166
XI. İÇ BORÇLARIN EKONOMİK ETKİLERİ	167
A. ENFLASYONİST ETKİLER.....	167
B. YATIRIMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLER	169
1. Kamu Yatırımları Üzerindeki Etkileri.....	169
2. Özel Yatırımlar Üzerindeki Etkileri.....	169
C. ÖDEMELER DENGESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	172
D. GELİR DAĞILIMI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	173
XII. TÜRKİYE’DE İÇ BORÇLANMA	173
XIII. TAHVİL SAHİPLERİNE SAĞLANAN ÇIKARLAR.....	174
XIV. DIŞ BORÇLANMA	176
A. DIŞ BORÇLANMAYA BAŞVURMA NEDENLERİ	176
B. DIŞ BORÇLARIN SINIFLANDIRILMASI	177

1. Kullanılış Biçimlerine Göre Sınıflandırma	177
2. Borçların Kaynaklarına Göre Sınıflandırma	179
3. Borcu Alanın Statüsüne Göre Sınıflandırma	180
4. Geri Ödeme Şekline Göre Sınıflandırma	180
5. Vadelerine Göre Sınıflandırma	181
XV. DIŞ BORÇLARIN İKTİSADİ ETKİLERİ	181
A. İKTİSADİ İSTİKRAR AÇISINDAN	181
B. İKTİSADİ BÜYÜME AÇISINDAN	182
C. GELİR DAĞILIMI AÇISINDAN	182
XVI. TÜRKİYE’DE DIŞ BORÇLARIN GELİŞİMİ	183
XVII. BORÇ YÖNETİMİNİN TANIMI	184
XVIII. BORÇ YÖNETİMİNİN AMAÇLARI	184
XIX. İÇ BORÇ YÖNETİMİ	185
A. OLAĞAN İÇ BORÇ YÖNETİMİ	185
B. OLAĞANÜSTÜ [İSTİSNAİ] İÇ BORÇ YÖNETİMİ	187
1. Borcun Reddi/Silinmesi	187
2. Konsolidasyon [Tahkim][Erteleme]	187
3. Konversiyon [Borç Değiştirme]	189
4. Büyümeye Endeksli Tahviller	192
5. Monetizasyon	193
6. Özelleştirme	193
7. Olağanüstü Vergileme	193
8. Borç Swapı	193
XX. DIŞ BORÇ YÖNETİMİ	194
A. OLAĞAN DIŞ BORÇ YÖNETİMİ	194
B. OLAĞANÜSTÜ [İSTİSNAİ] DIŞ BORÇ YÖNETİMİ	194
1. Geçmişte Uygulanan Borç İndirim İşlemleri	194
2. Borç-Özsermaye Değişimi	196
3. Borç Azaltma Kolaylığı/Borçların Geri Satın Alınması	197
4. Borç Doğa/Çocuk Değişimi	197

BEŞİNCİ BÖLÜM

KAMU BÜTÇESİ

I. KAMU BÜTÇESİNİN TANIMI VE GELİŞİMİ	199
A. BÜTÇE KAVRAMI	199
B. ÜLKEMİZDE BÜTÇENİN GELİŞİMİ	200
II. BÜTÇENİN FONKSİYONLARI	201

III.	BÜTÇE DENKLİĞİ TEORİLERİ	204
IV.	BÜTÇE İLKELERİ	205
	A. KLASİK BÜTÇE İLKELERİ	205
	1. Genellik İlkesi	205
	2. Birlik İlkesi	206
	3. Açıklık ve Alenilik İlkesi.....	206
	4. Doğruluk İlkesi (Objektif Doğruluk İlkesi)	206
	5. Samimilik İlkesi (Sübjektif Doğruluk İlkesi).....	206
	6. Önceden İzin İlkesi	206
	7. Giderlerin Gelirlerden Önceliği İlkesi	207
	8. Giderlerde Tahsis [Ayrım] İlkesi.....	207
	9. Denklik İlkesi	207
	10. Tasarruf İlkesi	207
	11. Yıllık Olma İlkesi	207
	B. ÇAĞDAŞ BÜTÇE İLKELERİ [5018 SAYILI KANUNA GÖRE BÜTÇE İLKELERİ].....	208
	1. Makroekonomik istikrar İlkesi	208
	2. Performans ve Mali Kontrol İlkesi	208
	3. Planlama İlkesi	208
	4. Uluslararası standartlara uygunluk	208
V.	BÜTÇE SİSTEMLERİ [BÜTÇELEME TEKNİKLERİ]	208
	A. TORBA [LUMP - SUM] BÜTÇE	209
	B. GELENEKSEL [KLASİK - ÖRGÜT] BÜTÇE SİSTEMİ.....	209
	C. PERFORMANS BÜTÇE [İCRAAT BÜTÇESİ] SİSTEMİ	209
	D. PROGRAM BÜTÇE SİSTEMİ	210
	E. PLANLAMA PROGRAMLAMA BÜTÇELEME SİSTEMİ [PPBS]	210
	F. SIFIR TABANLI BÜTÇELEME SİSTEMİ	211
	G. STRATEJİK PLANLARA BAĞLI PERFORMANS ESASLI BÜTÇE SİSTEMİ	211
VI.	BÜTÇE ÇEŞİTLERİ	211
	A. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ.....	214
	B. ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER.....	218
VII.	MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ HAZIRLANMASI.....	220
	A. GELİR BÜTÇESİNİN HAZIRLANMA YÖNTEMLERİ	220
	1. Otomatik Tahmin Yöntemi	220
	2. Serbest Tahmin Yöntemi	220
	B. BÜTÇE KANUNUNA EKLI BELGELER.....	221
	C. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU'NUN HAZIRLANMA SÜRECİ.....	222
	D. GEÇİCİ BÜTÇE.....	225

VIII.	BÜTÇENİN UYGULANMASI	225
A.	HARCAMALARIN YAPILMASI	225
1.	Ödeneklerin Serbest Bırakılması;	225
2.	Vize Yapılması Gerekliliği;.....	225
B.	HARCAMA SÜRECİNDEKİ GÖREVLİLER	225
1.	Üst Yöneticiler	225
2.	Harcama Yetkilisi	226
3.	Gider Gerçekleştirme Görevlileri	226
4.	Muhasebe Yetkilisi	226
C.	HARCAMALARIN YAPILMA AŞAMALARI.....	226
1.	Yüklenmeye Girişme	227
2.	Harcama Talimatı	227
3.	Giderin Gerçekleştirilmesi.....	227
D.	ÖDENMEYEN GİDERLER VE BÜTÇELEŞTİRİLMİŞ BORÇLAR	228
E.	ÖDENEK İŞLEMLERİ	228
1.	Ön Ödeme.....	229
2.	Yedek Ödenek	229
3.	Ek Ödenek.....	229
4.	Örtülü Ödenek	230
5.	Olağanüstü Ödenek	230
6.	Ödenek Aktarması.....	230
IX.	BÜTÇE KAPATMA USULLERİ.....	231
A.	EGZERSİZ [HESAP DÖNEMİ] YÖNTEMİ	231
B.	JESTİYON [ZAMAN-I İDARE, YÖNETİM DÖNEMİ, SAYMAN DÖNEMİ] YÖNTEMİ	231
X.	DEVLET MUHASEBE SİSTEMLERİ	232
XI.	BÜTÇENİN DENETİMİ	232

ALTINCI BÖLÜM

MALİYE POLİTİKASI

I.	MALİYE POLİTİKASININ DOĞUŞU	235
II.	MALİYE POLİTİKASININ AMAÇLARI	235
III.	MALİYE POLİTİKASININ ARAÇLARI.....	235
IV.	MALİYE POLİTİKASININ AMAÇLARI ARASINDAKİ ÇATIŞMALAR	236
A.	FİYAT İSTİKRARI İLE TAM ÇALIŞMA ARASINDAKİ ÇATIŞMA	236

B.	GELİR DAĞILIMINDA ADALET [BELİRLİ BİR TÜKETİM/REFAH DÜZEYİNE ULAŞILMASI] İLE İKTİSADİ KALKINMANIN SAĞLANMASI ARASINDAKİ ÇATIŞMA.....	236
C.	MALİYE POLİTİKASININ AMAÇLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL HAKLAR ARASINDAKİ ÇATIŞMA	237
D.	MALİYE POLİTİKASININ AMAÇLARI İLE MALİYE POLİTİKASI ARAÇLARININ AMAÇLARI ARASINDAKİ ÇATIŞMA	237
V.	MALİYE POLİTİKASININ SINIRLARI.....	237
A.	İŞLEMSEL SINIRLAMALAR	237
B.	POLİTİK SINIRLAMALAR	238
C.	YAPISAL SINIRLAMALAR	238
VI.	MALİYE POLİTİKASI YÜRÜTME KOŞULLARI	239
VII.	MALİYE POLİTİKASI VE İKTİSADİ YAKLAŞIMLAR	239
A.	MERKANTALİZM.....	239
B.	FİZYOKRASİ.....	240
C.	KLASİK İKTİSAT YAKLAŞIMI.....	240
D.	KEYNESYEN YAKLAŞIM.....	241
E.	MONETARİST YAKLAŞIM.....	242
F.	RASYONEL BEKLENTİLER YAKLAŞIMI [HİPOTEZİ]	243
G.	ARZ YÖNLÜ İKTİSAT YAKLAŞIMI	243
H.	POST KEYNESYEN YAKLAŞIM.....	244
I.	YENİ KEYNESYEN YAKLAŞIM.....	245
J.	ÇAĞDAŞ KEYNESYENLER	246
K.	ANAYASAL İKTİSAT YAKLAŞIMI	246
L.	YAPISALCI YAKLAŞIM	247
VIII.	MALİYE POLİTİKASI ÇEŞİTLERİ	248
A.	İHTİYARİ MALİYE POLİTİKASI	248
B.	OTOMATİK STABİLİZATÖRLERE DAYALI MALİYE POLİTİKASI.....	248
1.	[Artan Oranlı] [Kişisel] Gelir Vergisi	248
2.	İşsizlik Yardımları ve İşsizlik Sigortası Kesintileri.....	249
3.	Tarımsal Destekleme Alımları.....	249
4.	Kurumların, Bireylerin, Ailelerin Tasarrufları ve Şirketlerin Kar Dağıtım Politikaları	250
5.	Kendiliğinden Meydana Gelen Bütçe Açık ve Fazlaları.....	250
6.	Kurumlar Vergisi.....	250
7.	Stoklarda Meydana Gelen Artış ve Azalışlar.....	251
C.	FORMÜL ESNEKLİĞİ YÖNTEMİ.....	252
D.	KURALLI MALİYE POLİTİKASI	253
IX.	MALİYE POLİTİKASI UYGULAMASI VE MİLLİ GELİR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	253

A.	ÇOĞALTAN ETKİSİ.....	254
B.	HIZLANDIRAN ETKİSİ	257
X.	ENFLASYONLA MÜCADELEDE MALİYE POLİTİKASI.....	258
A.	ENFLASYONUN ETKİLERİ	258
B.	ENFLASYONLA MÜCADELE STRATEJİSİ	259
1.	Enflasyonla Mücadelede Kamu Harcama Politikası.....	260
2.	Enflasyonla Mücadelede Vergi Politikası.....	261
3.	Enflasyonla Mücadelede Borçlanma Politikası.....	262
XI.	DEFLASYONLA [DURGUNLUKLA] MÜCADELEDE MALİYE POLİTİKASI	263
A.	DEFLASYONLA MÜCADELEDE KAMU HARCAMA POLİTİKASI	264
B.	DEFLASYONLA MÜCADELEDE VERGİ POLİTİKASI.....	265
C.	DEFLASYONLA MÜCADELEDE BORÇLANMA POLİTİKASI.....	266
XII.	STAGFLASYONLA MÜCADELEDE MALİYE POLİTİKASI.....	267
A.	GELİRLER POLİTİKASI.....	268
B.	VERGİ TEMELLİ GELİRLER POLİTİKASI.....	268
C.	ENDEKSLEME.....	269
D.	ÜRETİM TEŞVİKLERİ VE SUBVANSİYONLAR	269
XIII.	EKONOMİK KALKINMA VE MALİYE POLİTİKASI	270
XIV.	GELİR DAĞILIMI VE MALİYE POLİTİKASI.....	272
XV.	İSTİKRAR PROGRAMLARI.....	276
XVI.	PARA VE MALİYE POLİTİKALARININ ETKİNLİĞİ.....	279
A.	DIŞA KAPALI EKONOMİ.....	279
B.	DIŞA AÇIK EKONOMİ.....	280
1.	Sabit Kur Rejimi-Sermaye Hareketleri Serbest	280
2.	Esnek Kur Rejimi-Sermaye Hareketleri Serbest.....	282

YEDİNCİ BÖLÜM

VERGİ HUKUKU

I.	VERGİ HUKUKU HAKKINDA GENEL BİLGİLER	285
A.	MALİYE BİLİMİNİN HUKUKİ BOYUTU	285
1.	Mali Hukuk.....	285
2.	Vergi Hukuku.....	286
3.	Vergi Hukukuna İlişkin Ayrımlar	288
B.	VERGİ HUKUKUNUN TARİHİ GELİŞİMİ	289
C.	VERGİLENDİRME YETKİSİ	290
II.	VERGİ HUKUKUNDA TARAFLAR.....	291

A.	VERGİ ALACAKLISI [DEVLET]	291
B.	VERGİ BORÇLUSU [MÜKELLEF]	292
C.	ARACI MÜKELLEF	292
D.	FİİLİ MÜKELLEF	292
E.	VERGİ SORUMLUSU	292
1.	Mükellefin Temsilcisinin Sorumluluğu.....	293
2.	Vergi Kesenlerin Sorumluluğu	295
3.	Meslek Mensuplarının Sorumluluğu	295
4.	Mirasçılarının Sorumluluğu	295
5.	Dar Mükelleflerde Vergi Sorumluluğu.....	295
III.	VERGİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	296
A.	YASAMA ORGANINDAN DOĞAN KAYNAKLAR	296
1.	Anayasa.....	296
2.	Uluslararası Vergi Anlaşmaları.....	297
3.	Kanunlar.....	297
B.	YÜRÜTME ORGANINDAN DOĞAN KAYNAKLAR.....	298
1.	Kanun Hükmünde Kararname.....	298
2.	Bakanlar Kurulu Kararları	298
3.	Tüzük.....	298
4.	Yönetmelik	298
5.	Genel Tebliğ	298
6.	Özelge [Mukteza]	299
7.	Sirküler	299
8.	Genelge.....	299
C.	YARGI ORGANINDAN DOĞAN KAYNAKLAR.....	299
1.	Anayasa Mahkemesi Kararları.....	300
2.	İçtihadı Birleştirme Kararları	300
D.	DİĞER KAYNAKLAR.....	300
1.	Bilimsel Öğreti.....	300
2.	Örf ve Adet Kuralları.....	300
IV.	KANUNLARIN UYGULANMASI	300
A.	YER BAKIMINDAN UYGULANMASI	301
B.	ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI.....	301
1.	Vergi Kanunlarının Yürürlüğe Girmesi	301
2.	Vergi Kanunlarının Yürürlükten Kaldırılması.....	301
3.	Vergi Kanunlarının Geriye Yürümesi [Makabline Şamil Olmama]	301
C.	ANLAM BAKIMINDAN UYGULANMASI [YORUM]	302
1.	Yorum Kavramı ve Türleri	302
2.	Yorum Yöntemleri	303

3. Yorumda Kullanılan Mantık Kuralları.....	304
4. Vergi Hukukunda Yorum Kuralları	305
V. VERGİ HUKUKUNDA SÜRELER	306
A. ORGANİK TASNİF.....	306
1. Kanuni Süreler.....	306
2. İdari Süreler	306
3. Yargısal Süreler.....	307
B. HUKUKİ NİTELİKLERİNE GÖRE TASNİF	312
1. Hak Düşürücü Süreler	312
2. Vergi Ödevleri ile İlgili Süreler	312
3. Müsamaha Süreleri.....	312
4. Uyarıcı ya da Düzenleyici Süreler	312
5. Zamanaşımı Süreleri.....	312
C. SÜRELERİN HESAPLANMASI	313
D. SÜRELERİN UZAMASI [İDARİ SÜRELERİN UZAMASI]	313
1. Mücbir Sebepler	314
2. Zor Durum Hali.....	314
3. Ölüm Halinde Sürelerin Uzaması	315
VI. MÜKELLEFİN ÖDEVLERİ	315
A. MÜKELLEFİN MADDİ ÖDEVİ.....	315
B. MÜKELLEFİN ŞEKLİ ÖDEVLERİ	315
1. Bildirim Ödevleri	315
2. Kayıt Nizamına Yönelik Ödevler.....	316
3. Belge Düzenleme, Verme ve Saklama Ödevi.....	317
4. Defter Tasdiki Ödevi	321
5. Defter Tutma Ödevi.....	322
6. Beyanname Verme ve Ödeme Sürelerine İlişkin Ödevler	322
7. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanma Ödevi.....	322
8. Banka Aracılığıyla Ödeme Yapma Ödevi	323
9. Vergi İncelemesinde Yetkililere Yardım Ödevi	323
10. Bilgi Verme Ödevi.....	323
11. Vergi Kimlik Numarası Kullanma Ödevi	323
VII. VERGİ İDARESİNİN BİLGİ EDİNME YOLLARI	323
A. YOKLAMA.....	324
B. VERGİ İNCELEMESİ	325
C. ARAMA.....	326
D. BİLGİ TOPLAMA.....	327
E. İSTİHBARAT ARŞİVİ	327
VIII. VERGİ SUÇ VE CEZALARI	327

A. VERGİ SUÇ VE CEZASI KAVRAMI	327
B. VERGİ SUÇLARININ ÇEŞİTLERİ	328
1. Kabahatler.....	328
2. Suçlar [Cürümler]	332
C. VERGİ SUÇ VE CEZALARIYLA İLGİLİ ORTAK HÜKÜMLER	332
1. Vergi Suç ve Cezalarından Kurtulma Yolları	332
2. Vergi Suçlarında Cezaların Artması Hali [Tekerrür Hali]	334
3. Vergi Suç ve Cezalarında İştirak.....	334
4. Vergi Suçlarında Birleşme	334
IX. VERGİ UYUŞMALIKLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI.....	335
A. VERGİ UYUŞMAZLIĞI KAVRAMI.....	335
B. VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜM YOLLARI	336
1. Pişmanlık ve Islah	336
2. Vergi Cezalarında İndirim Uygulaması.....	337
3. Uzlaşma.....	338
4. Vergi hatalarının düzeltilmesi.....	341
C. VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI AŞAMASINDA ÇÖZÜMÜ	345
1. Vergi Davalarına Bakmakla Görevli Mahkemeler	345
2. Vergi Yargısının İşleyişi	349
X. KAMU ALACAĞININ KORUNMASI	351
A. KAMU ALACAĞININ GÜVENCE ALTINA ALINMASI	351
1. Teminat	351
2. İhtiyati Tahakkuk	352
3. İhtiyati Haciz	353
4. Yurtdışına Çıkış Yasağı	354
B. VERGİ ALACAĞININ DEĞERİNİN KORUNMASI.....	355
C. KAMU ALACAKLARININ ZORLA TAHSİLİ	355
1. Ödeme Emri	355
2. Haciz.....	356
D. ZAMANAŞIMI	358
1. Tahakkuk [tarh] zamanaşımını durduran haller	359
2. Tahsil Zamanaşımını Durduran Haller	359
3. Tahsil Zamanaşımını Kesen Haller	359
E. TECİL	360

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TÜRK VERGİ SİSTEMİ

I.	VERGİ SİSTEMİ KAVRAMI VE TÜRK VERGİ SİSTEMİ.....	361
II.	GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER.....	361
A.	GELİR VERGİSİ.....	361
1.	Gelir Vergisinin Tarihi Gelişimi	361
2.	Gelir Kavramı.....	362
3.	Gelir Vergisi Türleri.....	364
4.	193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa Göre Gelirin Özellikleri	365
5.	Gelir Vergisinin Konusu ve Mükellefi.....	368
6.	Gelir Vergisinde Mükellefiyet ve Mükellefiyet Şekilleri.....	370
7.	Gelir Unsurları ve Gelirin tespiti.....	372
8.	Gelir Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi	407
9.	Gelirin Toplanması ve Zararların Mahsubu	411
10.	Geçici Vergi	412
B.	KURUMLAR VERGİSİ	412
1.	Kurumlar Vergisinin Mükellefleri ve mükellefiyet şekilleri	412
2.	Kurumlar Vergisinde Mükellefiyet Türleri	413
3.	Kurumlar Vergisinde Matrah Tespiti.....	413
C.	KURUMLAR VERGİSİNDE YER ALAN MUAFİYET VE İSTİSNALAR.....	415
1.	Tasfiye Birleşme Devir Şekil Değiştirme ve Bölünme	419
2.	Kurumlar Vergisinde Kazancın Bildirimi	421
III.	SERVET VE SERVET TRANSFERİ ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	421
A.	EMLAK VERGİSİ	421
1.	Bina vergisi.....	422
2.	Arazi Vergisi.....	422
3.	Verginin Matrahı, Oranı ve Beyanı	422
B.	MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ.....	422
C.	VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ	424
1.	Tarihi süreç içerisinde Veraset ve İntikal vergisi	424
2.	Veraset ve İntikal Vergisi	425
3.	Veraset ve İntikal Vergisinin Matrahı, Oranı ve Beyanı.....	426
IV.	HARCAMALAR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER.....	427
A.	KATMA DEĞER VERGİSİ	427
1.	Katma Değer Vergisinde Teslim ve Teslim Sayılan Haller.....	427
2.	Katma Değer Vergisinde İstisnalar	428
3.	Katma Değer Vergisinin Oranı ve Vergilendirilmesi.....	430
B.	ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ	431

C. BANKA VE SİGORTA MUAMELELERİ VERGİSİ	431
D. DAMGA VERGİSİ.....	432
E. GÜMRÜK VERGİSİ	432
F. ŞANS OYUNLARI VERGİSİ	432
KAYNAKÇA	433